EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.7.2021
COM(2021) 401 final

2021/0222 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

{SWD(2021) 197 final}

2021/0222 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu,[1] eriti selle artiklit 20,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) COVID-19 puhangul on olnud häiriv mõju Horvaatia majandusele. 2019. aastal oli Horvaatia sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta 42,7 % ELi keskmisest. Komisjoni 2021. aasta kevadprognoosi kohaselt vähenes Horvaatia reaalne SKP 2020. aastal 8,0 % ning peaks 2020. ja 2021. aastal kumulatiivselt vähenema 3,4 %. Keskpika perioodi majanduslikke näitajaid mõjutavate pikemaajaliste aspektide hulka kuuluvad kohmakas ettevõtluskeskkond, oskuste mittevastavus tööturu vajadustele ja tööjõupuudus ning vähene investeerimine teadus- ja arendustegevusse ning digitaristusse. Kõigi nende tegurite tõttu on potentsiaalne majanduskasv väike. Lisaks on Horvaatial vaja parandada oma avaliku halduse tõhusust, et riiklikku poliitikat paremini kavandada, koordineerida, rakendada ja hinnata ning tagada liidu rahaliste vahendite kasutamise suutlikkus, pidades silmas liidupoolse rahastamise sissevoolu, mis ajavahemikul 2027. aasta lõpuni moodustab potentsiaalselt ligikaudu 40 % SKPst.

(2) 9. juulil 2019 ja 20. juulil 2020 esitas nõukogu Euroopa poolaasta raames Horvaatiale soovitused. Eelkõige soovitas nõukogu võtta kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausliga kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida pandeemiale ning toetada majandust ja tagada selle taastumine; kui majandustingimused võimaldavad, viia ellu eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada keskpikas perspektiivis usaldusväärne eelarvepositsioon ja tagada võla jätkusuutlikkus, suurendades samal ajal investeeringuid; tugevdada eelarveraamistikku ja tingimuslike kohustuste järelevalvet keskvalitsuse ja kohalikul tasandil; tugevdada tervishoiusüsteemi vastupanuvõimet ning edendada tervishoiutöötajate ja -asutuste ühtlasemat geograafilist jaotust, tihedamat koostööd kõigi haldustasandite vahel ja investeeringuid e-tervise valdkonda. Lisaks soovitas nõukogu tõhustada tööturumeetmeid ja -asutusi ning nende kooskõla sotsiaalteenustega, konsolideerides samal ajal sotsiaaltoetusi ja suurendades nende vaesust vähendavat mõju. Samuti

[1] ELT 57, 18.2.2021, lk 17.

soovitati viia ellu haridusreform ning parandada kõigi tasandite hariduse ja koolituse kättesaadavust, kvaliteeti ja vastavust tööturu vajadustele, edendades samal ajal ka oskuste omandamist. Nõukogu soovitas Horvaatial jätkuvalt kasutada meetmeid likviidsustoetuse pakkumiseks väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning füüsilisest isikust ettevõtjatele; vähendada veelgi maksutaolisi lõive ning piiranguid kaupade ja teenuste turu reguleerimisel; parandada riigile kuuluvate ettevõtete üldjuhtimist ning intensiivistada selliste ettevõtete ja mittetootlike varade müüki. Nõukogu soovitas Horvaatial suurendada avaliku halduse suutlikkust ja tõhusust avaliku sektori projektide ja poliitika kavandamisel ja rakendamisel keskvalitsuse ja kohalikul tasandil; vähendada avaliku halduse territoriaalset killustatust ja ühtlustada pädevuste funktsionaalset jaotust ning võtta sotsiaalpartneritega konsulteerides kasutusele ühtlustatud palgakujundusraamistik avaliku halduse ja selle talituste töötajate jaoks. Lisaks soovitati Horvaatial kiirendada küpsete avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimist ning keskenduda investeerimisega seotud majanduspoliitikas teadusuuringutele ja innovatsioonile, säästvale linna- ja raudteetranspordile, puhtale energeetikale, taastuvatele energiaallikatele ja keskkonnataristule ning rohe- ja digipöördele, võttes samal ajal arvesse piirkondlikke erinevusi. Lõpetuseks soovitas nõukogu tõhustada korruptsiooni ennetamist ja selle eest karistamist, eelkõige kohalikul tasandil, ning parandada kohtusüsteemi tõhusust. Olles taaste- ja vastupidavuskava esitamise ajal hinnanud nende riigipõhiste soovituste rakendamisel tehtud edusamme, leiab komisjon, et soovitus võtta kõik pandeemiale tulemuslikult reageerimiseks ning majanduse ja selle taastumise toetamiseks vajalikud eelarvepoliitilised meetmed ning soovitus tagada VKEde ja füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks piisav likviidsustoetus on täielikult rakendatud.

(3) 2. juunil 2021 avaldas komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011[2] artikli 5 alusel Horvaatia kohta põhjaliku analüüsi. Komisjon järeldas oma analüüsis, et eelkõige valitsemissektori võla, erasektori võla ja välisvõla tõttu esineb Horvaatias makromajanduslik tasakaalustamatus olukorras, kus potentsiaalne majanduskasv on väike.

(4) 14. mail 2021 esitas Horvaatia vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. See esitati pärast konsultatsioone, mis viidi läbi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, tööturu osapoolte, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega kooskõlas riikliku õigusraamistikuga. Riikide vastutus taaste- ja vastupidavuskavade eest on aluseks nende edukale rakendamisele ja püsivale mõjule riigi tasandil ning usaldusväärsusele liidu tasandil. Määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt on komisjon hinnanud taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ning sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega.

(5) Taaste- ja vastupidavuskavadega tuleks püüda saavutada määruse (EL) 2021/241 alusel loodud taaste- ja vastupidavusrahastu ning nõukogu määruse (EL) 2020/2094[3] alusel COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks loodud ELi taasterahastu üldeesmärgid. Nende abil tuleks edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

[3] Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23).

territoriaalset ühtekuuluvust, toetades määruse (EL) 2021/241 artiklis 3 osutatud kuut sammast.

(6) Liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine kujutab endast kogu liitu hõlmavat investeerimisprojektide ja reformide kooskõlastatud elluviimist. Tänu nende reformide ja investeeringute kooskõlastatud ja üheaegsele rakendamisele ning piiriüleste projektide elluviimisele tugevdavad need reformid ja investeeringud vastastikku üksteist ning tekitavad kogu liidus positiivset ülekanduvat mõju. Seega tuleneb ligikaudu kolmandik rahastu mõjust liikmesriikide majanduskasvule ja töökohtade loomisele teiste liikmesriikide tegevuse ülekanduvast mõjust.

Kuue samba rakendamisele kaasa aitavad tasakaalustatud lahendused

(7) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile a ja V lisa punktile 2.1 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava suures ulatuses (hinne A) liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale vastavaid mitmekülgseid ja piisavalt hästi tasakaalustatud lahendusi, mis aitavad asjakohasel moel kaasa kõigi määruse (EL) 2021/241 artiklis 3 osutatud kuue samba rakendamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi eriomaseid probleeme ja rahalise toetuse suurust.

(8) Kava hõlmab meetmeid, mis toetavad kõiki kuut sammast, kusjuures märkimisväärne hulk kava komponente toetab mitut sammast. Selline lähenemisviis aitab tagada kõigi sammaste sidusa käsitlemise. Horvaatiale iseloomulikke probleeme arvesse võttes peetakse suurema tähelepanu pööramist arukale, kestlikule ja kaasavale majanduskasvule ning majanduslikule ja institutsionaalsele vastupidavusele, samuti üldist rõhuasetust sammaste kaupa piisavalt tasakaalustatuks.

(9) Kava keskkonnahoiumõõde hõlmab asjakohaseid meetmeid, mis peaksid aitama kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele ning keskkonna ja elurikkuse säilimisele. Peamised rohepöördele keskenduvad komponendid hõlmavad investeeringuid hoonete renoveerimisse, taastuvenergiasse ja energiatõhususse, jäätmekäitlusse ja veemajandusse ning kestlikku ja uuenduslikku liikuvusse. Lisaks kavatsetakse investeerida teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni, elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamisse ning üleminekusse keskkonnahoidlikele töökohtadele ja ringmajandusele. Kavas keskendutakse selgelt Horvaatia majanduse ja ühiskonna digiüleminekule, mille aluseks on mitmesugused meetmed avaliku halduse digiteerimise ja internetipõhiste avalike teenuste osutamise toetamiseks. Samuti on nähtud ette investeeringud püsivõrgul põhinevasse ja traadita digitaalsesse ühendatusesse ning täiendavad reformid kooskõlas liidu digitaalse ühendatuse juhtalgatusega ja liidu ühtse ühendatust käsitleva meetmepaketiga,[4] et soodustada investeeringuid digitaristusse äärepoolseimates maapiirkondades, mis on gigabitiühendatuse teenuste osas teistest piirkondadest maha jäänud.

(10) Kava panus aruka, kestliku ja kaasava majanduskasvu samba rakendamisse on ennekõike seotud ettevõtluskeskkonna parandamise, VKEde ja suurettevõtjate toetamise ning innovatsiooni ja teadus- ja arendustegevuse stimuleerimisega. Kavandatud meetmetega kaasneb ettevõtjate halduskoormuse ja maksutaolistest lõivudest tuleneva koormuse edasine vähendamine, mitme reguleeritud kutseala liberaliseerimine, ettevõtjate konkurentsivõime suurendamiseks kapitalile juurdepääsu

[4] Komisjoni soovitus 2020/1307: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32020H1307

võimaldamine ja tootlikkuse tõstmine, millega samaaegselt kohandatakse ettevõtjate äriprotsesse rohe- ja digipöördega, sealhulgas ettevõtjate poolt keskkonnahoidlikusse tehnoloogiasse tehtavate investeeringute suurendamise kaudu. Lisaks keskendutakse kavas turismisektori säästvuse suurendamisele ja digitehnoloogia kasutuselevõtule, eelkõige taristu ajakohastamise kaudu, et suurendada selle energiatõhusust ja taastuvate energiaallikate kasutamist, edendades samal ajal ringmajanduse põhimõtetega kooskõlas olevate uute äriplaanide vastuvõtmist. Sotsiaalset ühtekuuluvust on plaanis suurendada peamiselt aktiivse tööturupoliitikaga, mis on muu hulgas suunatud haavatavatele elanikkonnarühmadele, haridusmeetmetega ja vaesuse vähendamise sotsiaalpoliitikaga. Lisaks on plaanis parandada territoriaalset ühtekuuluvust, eelkõige hõredamalt asustatud alade ja saarte juurdepääsetavust ja ühendatust maantee-, raudtee- ja merendustaristu laiendamise ja ajakohastamise ning haldamise parandamise kaudu, lõuna-põhjasuunalise elektrivõrgu parema ühendamise tagamise kaudu ning ühisveevärgi- ja kanalisatsioonivõrkude ajakohastamise kaudu.

(11) Tervishoiu ning majandusliku, sotsiaalse ja institutsioonilise vastupidavuse samba rakendamisele aitab kaasa tervishoiusüsteemi parendamine vajalike struktuurireformide elluviimise ning taristu ja meditsiinitoodete tagamise abil, mis ühtlasi suurendab majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning lähenemist nii Horvaatias kui ka liidus. Peale selle on kavandatud meetmeid esmatasandi tervishoiuteenuste ja ravimite kättesaadavuse täieliku territoriaalse katvuse saavutamiseks, mis parandab tervishoiusüsteemi vastupidavust ja valmisolekut ning samal ajal tõstab elukvaliteeti maapiirkondades, äärealadel ja saartel. Kava raames toetatakse pikaajalist hooldust investeeringute abil, mille eesmärk on parandada koduhoolduse ja kogukonnapõhiste hooldusteenuste ning ka institutsionaalse hoolduse (inimeste jaoks, kellele seda liiki hooldus on hädavajalik) kättesaadavust, juurdepääsetavust ja kvaliteeti; lisaks on mitu komponenti pühendatud avaliku halduse ja institutsioonilise vastupidavuse tugevdamisele. Kava hõlmab hariduse valdkonnas olulisi meetmeid, eelkõige alushariduses ja lapsehoius osalemise suurendamist taristusse investeerimise kaudu, ühevahetuselise kooliskäimise võimaldamist ja kohustuslike õppetundide arvu suurendamist põhikoolides ning õppekavade läbivaatamist, samuti kõrghariduse ajakohastamist; kõik need meetmed peaksid haridustulemusi eeldatavasti märkimisväärselt parandama. Reformidega on kavas vähendada riiklike teadusasutuste killustatust, liikuda teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisel tulemustele orienteerituse suunas ning parandada teaduskarjääri arengut, keskendudes eelkõige loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkondadele.

Riigipõhistes soovitustes määratletud probleemidest kõigi või suure osa lahendamine

(12) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa punktile 2.2 peaks taaste- ja vastupidavuskava aitama eeldatavasti tõhusalt lahendada kõiki probleeme või suurt osa probleemidest (hinne A), mis on kindlaks tehtud asjakohastes riigipõhistes soovitustes, sealhulgas nende eelarveaspektides, ja määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 kohaselt Horvaatiale esitatud soovitustes, või probleeme, mis on kindlaks tehtud muudes asjakohastes dokumentides, mille komisjon on Euroopa poolaasta raames ametlikult vastu võtnud.

(13) Soovitusi, mis on seotud eelarvepoliitiliste meetmete abil pandeemiale viivitamata reageerimisega, võib pidada Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava kohaldamisalast välja jäävateks, kuigi Horvaatia on 2020. ja 2021. aastal üldiselt asjakohaselt ja

piisavalt reageerinud kiireloomulisele vajadusele toetada majandust eelarveliste vahenditega kooskõlas üldise vabastusklausli sätetega.

(14) Kava sisaldab ulatuslikku kogumit üksteist vastastikku tugevdavatest reformidest ja investeeringutest, mis aitavad tulemuslikult lahendada kõiki nõukogu poolt 2019. ja 2020. aastal Euroopa poolaasta raames Horvaatiale antud riigipõhistes soovitustes välja toodud majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme või suurt osa neist probleemidest, eelkõige sellistes valdkondades nagu avalik haldus, tervishoiusüsteemi vastupidavus, tööhõive, haridus ja oskused, eriti haavatavate elanikkonnarühmade puhul, kliima- ja digipööre, ettevõtluskeskkond ja kohtusüsteem.

(15) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid eelarveraamistiku tugevdamiseks ning aitab lahendada Horvaatia avaliku haldusega seotud väljakutseid, nagu palgakujundusraamistik ja killustatus kohalike omavalitsuste tasandil. Konkreetseid meetmeid on plaanis võtta selleks, et suurendada avaliku halduse suutlikkust ja tõhusust avaliku sektori projektide ja poliitika kavandamisel ja rakendamisel. Horvaatia kava näeb ette meetmed kohtusüsteemi tõhususe parandamiseks ning sisaldab konkreetseid siduvaid kohustusi kohtumenetluste kestuse lühendamiseks, kohtuasjade kuhjumise vähendamiseks ja õigusemõistmise digiteerimise parandamiseks. Samuti nähakse kavas ette korruptsiooni ennetamise ja selle eest karistamise tõhustamine.

(16) Kavaga rakendatakse nõukogu soovitust reformida haridust, võttes meetmeid alushariduses ja lapsehoius osalemise suurendamiseks, põhikoolides kohustuslike õppetundide arvu tõstmiseks, koolide õppekavade ajakohastamiseks, digioskuste edendamiseks ja kõrghariduse moderniseerimiseks. Sihipärased reformid ja investeeringud peaksid parandama avalike tööturuasutuste protsesse ja aitama suurendada tööturul osalemist; selleks võetakse vastu aktiivne tööturupoliitika, pakutakse koolitus- ja täiendusõppe programmides osalemiseks vautšereid ning muudetakse tööõigust. Horvaatia sotsiaalkindlustussüsteemiga seotud probleeme lahendatakse meetmetega, mis parandavad sotsiaaltoetuste katvust, piisavust ja sihipärasust ning võimaldavad töötada välja uusi sotsiaalteenuseid.

(17) Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava peaks eeldatavasti parandama Horvaatia ettevõtluskeskkonda ning kõrvaldama majanduskasvu ja investeeringuid takistavad tegurid, millele on osutatud nõukogu mitmes järjestikuses soovituses. Ettevõtluskeskkonda käsitlevate meetmete paketi eesmärk on vähendada halduskoormust ja maksutaolisi lõive, alandada ametitoimingutele esitatavaid regulatiivseid nõudeid ja parandada juurdepääsu rahastamisele. Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate meetmete eesmärk on ka parandada riigile kuuluvate ettevõtete üldjuhtimist ning intensiivistada selliste ettevõtete ja mittetootlike varade müüki. Oluline osa investeeringutest peaks olema suunatud rohe- ja digipöördele. Taaste- ja vastupidavuskavas kavandatud märkimisväärsete investeeringute eesmärk on rakendada nõukogu soovitusi energiatõhususe ja keskkonnataristu ning tõhusama transpordisüsteemi kohta. Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavas on ette nähtud täiendavad meetmed, et järgida ka muid nõukogu poolt Horvaatiale antud soovitusi, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni ning tervishoiu valdkonnas.

(18) Eespool nimetatud probleemide lahendamise kaudu aitab taaste- ja vastupidavuskava eeldatavasti korrigeerida ka Horvaatias esinevat tasakaalustamatust,[5] eelkõige seoses valitsemissektori võla, erasektori võla ja välisvõla kõrge tasemega olukorras, kus potentsiaalne majanduskasv on väike.

Panus kasvupotentsiaali, töökohtade loomisse ning majanduslikku, sotsiaalsesse ja institutsioonilisse vastupidavusse

(19) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile c ja V lisa punktile 2.3 aitab taaste- ja vastupidavuskava eeldatavasti mõjusalt (hinne A) tugevdada liikmesriigi majanduse kasvupotentsiaali, luua uusi töökohti, suurendada majanduse, sotsiaalvaldkonna ja institutsionaalset vastupidavust, mis aitab kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele, sealhulgas laste- ja noortepoliitika edendamise abil, ning leevendada COVID-19 kriisi majandus- ja sotsiaalmõju ning suurendada sellega liidus majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja lähenemist.

(20) Komisjoni simulatsioonid näitavad, et taaste- ja vastupidavuskava võib suurendada Horvaatia SKPd 2026. aastaks 2,9 % võrra[6]. Kavas ette nähtud investeeringute ja reformide rakendamine peaks aitama parandada Horvaatia majanduse peamisi nõrku kohti, nagu suhteliselt madal tööhõive tase ja väike kasvupotentsiaal. Investeeringud teadusuuringutesse ja innovatsiooni peaksid edendama Horvaatia konkurentsivõimet ja tootlikkust, täiendusõpe aga võib parandada tööjõu konkurentsivõimet ning lahendada oskuste nappuse ja tööturu vajadustele mittevastavuse probleemi. Märkimisväärsed investeeringud haridusse peaksid aitama parandada õpiväljundeid. Kõik need meetmed peaksid suurendama inimkapitali ja tõstma tööjõu tootlikkust ning seeläbi kasvatama tööjõu panust potentsiaalsesse majanduskasvu.

(21) Teenusteturu jätkuv liberaliseerimine, sealhulgas mitme ametitoimingu liberaliseerimine, peaks tooma kasu tarbijatele, suurendama konkurentsi ja tekitama rohkem töökohti. Halduskoormuse ja maksutaoliste lõivude vähendamine ning haldusmeetmed, mis on seotud riigile kuuluvate ettevõtete üldjuhtimise ja riigihangete korraldamisega, korruptsioonivastase võitlusega ja rahapesuvastase tegevuse suutlikkuse suurendamisega, peaksid aitama täita Horvaatia kohustusi pärast Euroopa vahetuskursimehhanismiga (ERM II) ühinemist. Need sammud mõjutavad positiivselt investorite usaldust, muutes Horvaatia sissetulevate investeeringute ja oskusteabe siirde jaoks atraktiivsemaks. Need reformid, aga ka investeeringud tõhusamasse transpordisüsteemi, tööstusharude CO_2-heite täiendavasse vähendamisse, hoonete energiatõhususe suurendamisse ning rohe- ja digipöörde edendamisse peaksid suurendama konkurentsivõimet ja muutma majanduse üldiselt jätkusuutlikumaks.

(22) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mille eesmärk on parandada kõige haavatavamate isikute tööalast konkurentsivõimet, seeläbi vähendades sotsiaalset tõrjutust ja vaesust. Horvaatias on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse oht tihedalt seotud töötuse ja mitteaktiivsusega. Vanemaealised inimesed, puuetega inimesed ja tööta leibkondades elavad inimesed on suhteliselt suuremas vaesuse ohus, samas kui

[5] Kõnealust makromajanduslikku tasakaalustamatust käsitleti määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel 2019. ja 2020. aastal esitatud soovitustes.

[6] Neis simulatsioonides võetakse arvesse Euroopa Liidu taasterahastu, sealhulgas ReactEU rahastamise ning programmide „Euroopa horisont“ ja „InvestEU“, õiglase ülemineku fondi, maaelu arengu ja rescEU suurema rahastamise kogumõju. Simulatsioonides ei võeta arvesse struktuurireformide võimalikku positiivset mõju, mis võib olla märkimisväärne.

töötushüvitiste kava hõlmavus ja töötushüvitise summa on endiselt väikesed. Taaste- ja vastupidavuskavaga võetakse kohustus suurendada vaesuse vähendamiseks kavandatud peamise hüvitise – garanteeritud miinimumhüvitise – piisavust ja laiendada selle hõlmavust. Samuti on plaanis suurendada töötushüvitise suurust ja pikendada selle maksmise kestust ning tõsta miinimumpensione. Ka meetmete puhul, mis on seotud koolituse ja oskuste arendamisega turismisektoris ning rohe- ja digivaldkondades, pööratakse erilist tähelepanu kõige haavatavamatele elanikkonnarühmadele.

(23) Kava sisaldab mitmesuguseid sekkumisi, millega aidatakse kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele ning mille eesmärk on muu hulgas laiendada juurdepääsu alushariduse ja lapsehoiule, töötada välja digitaalsed lahendused sotsiaaltoetusi käsitlevate andmete vahetamiseks ning juurutada sotsiaalse juhendamise teenused, et edendada tööhõivet ja sotsiaalset kaasatust, eelkõige noorte seas.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte

(24) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile d ja V lisa punktile 2.4 tagatakse taaste- ja vastupidavuskavaga eeldatavasti, et ükski taaste- ja vastupidavuskavas sisalduv reformide ja investeerimisprojektide elluviimise meede (hinne A) ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852[7] artikli 17 tähenduses (põhimõte „ei kahjusta oluliselt“).

(25) Kooskõlas määrusega (EL) 2021/241 ja komisjoni tehniliste suunistega olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohaldamiseks (2021/C 58/01) on Horvaatia esitanud tõendid ja kinnitused selle kohta, et taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad reformide ja investeerimisprojektide elluviimise meetmed ei tohiks oluliselt kahjustada ühtegi kuuest keskkonnaeesmärgist, milleks on kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, vee- ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse, üleminek ringmajandusele, saastuse vältimine ja tõrje ning elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine.

(26) Kui valida meetmed, mis aitavad oluliselt kaasa keskkonnaeesmärkide saavutamisele või mille prognoositav mõju keskkonnaeesmärkidele on olematu või väheoluline, võib algusest peale eeldada, et paljud kavas sisalduvad meetmed, näiteks hariduse ja koolituse, tööturu ja avaliku halduse valdkonnas, ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärke. Vajaduse korral peaksid konkreetsed eesmärgid ja sihid tagama olulise kahju ärahoidmise. Muu hulgas ei tohiks investeeringud CO_2 kogumisse ja säilitamisse hõlmata seadmete ostmist ega kasutamist fossiilkütuste taaskasutamise suurendamiseks või naftatootmise suurendamiseks. Ka geotermilisse energiasse investeerimise puhul peaksid eesmärgid ja sihid tagama, et projektid ei hõlma nafta ega gaasi uurimist ega kaevandamist, et selleks otstarbeks ei osteta mingeid seadmeid, et keskkonda ei lasta metaani ning et geotermiline puurimine ei süvenda veepuudust ega avalda kahjulikku mõju vee kvaliteedile. Zadari lennujaama investeerimisprojektis keskendutakse konkreetselt lennujaama elektrifitseerimisele ja päikesepaneelide paigaldamisele, tagades, et määruse (EL) 2021/241 kohast toetust ei kasutata

[7] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

lennujaama füüsiliseks laiendamiseks. Zagrebi kesklinnas asuvatesse meditsiinijäätmete põletusseadmetesse tehtava investeeringuga seotud eesmärk peaks tagama ringlussevõetamatute ohtlike meditsiinijäätmete energiakasutuse, suitsugaasi puhastussüsteemi ja pideva heiteseire süsteemi. Erilist tähelepanu on pööratud ka horisontaalsetele kavadele, mille puhul peaksid eesmärgid tagama, et olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise nõuded on kava ülesehitusse sisse kirjutatud.

Panus rohepöördesse, sh elurikkusesse

(27) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile e ja V lisa punktile 2.5 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad kava kogueraldisest 40,3 %, mis on arvutatud vastavalt määruse (EL) 2021/241 VI lisas esitatud metoodikale. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 17 on taaste- ja vastupidavuskava kooskõlas riiklikus energia- ja kliimakavas 2021-2030 sisalduva teabega.

(28) Taaste- ja vastupidavuskava hõlmab pikaajalisi reforme ja investeeringuid, mis toetavad rohepööret. Need hõlmavad investeeringuid energiatõhususse avaliku ja erasektori hoonete renoveerimise kaudu, reforme taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu soodustamiseks, investeeringuid geotermilisse energiasse ning investeeringuid elektri- ja jaotusvõrku, et hõlbustada taastuvate energiaallikate integreerimist. Investeeringud CO_2 kogumisse ja säilitamisse peaksid tutvustama uuenduslikke kliimamuutuste leevendamise potentsiaaliga tehnoloogiaid. Lisaks toetatakse taaste- ja vastupidavuskavaga teise põlvkonna biokütuste kasutuselevõttu, saastevaba vesiniku tootmist ja tankimistaristu kasutuselevõttu; kõik need meetmed soodustavad üleminekut kestlikule liikuvusele järgmisel kümnendil. Taaste- ja vastupidavuskavaga edendatakse üleminekut maanteetranspordilt raudteetranspordile, nähes ühtlasi ette investeeringud heiteta sõidukitesse ja laevadesse ning nendega seotud taristu toetamise. Lisaks peaksid keskkonnahoiueesmärkide saavutamisele kaasa aitama investeeringud keskkonnasäästlike kutseoskuste arendamisse ning VKEde ja suurettevõtjate toetamine selleks, et nad investeeriksid keskkonnahoidlikesse tootmisprotsessidesse ja turismi säästvamaks muutmisse.

(29) Üldiselt on rohepööret toetavad reformid ja investeeringud olemasolevate riiklike kavadega kooskõlas. Keskkonnapoliitika osas peaks taaste- ja vastupidavuskava aitama otseselt kaasa loodusvarade paremale majandamisele. Kava hõlmab taristuinvesteeringuid vee- ja reoveesüsteemide uuendamiseks ning ringmajandusele ülemineku kiirendamiseks. Selleks et vähendada prügilatesse saadetavate jäätmete osakaalu, eraldatakse rahalisi vahendeid uue taristu, sealhulgas ringlussevõturajatiste ja jäätmete sortimiskeskuste rajamiseks. Kava hõlmab investeeringuid, millega edendatakse põllumajandussektoris ringmajandust, et aidata vähendada toidu raiskamist. Lisaks hõlmab kava konkreetseid meetmeid elurikkuse kaitseks, nagu jõgede ja lammide taastamine ning invasiivsete võõrliikide kõrvaldamine Neretva delta tundlikul alal. Need meetmed peaksid tagama Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava püsiva mõju rohepöördele, sealhulgas elurikkusele ja keskkonnakaitsele.

(30) Reformid ja investeeringud peaksid andma olulise panuse CO_2-heite vähendamise eesmärkide ja kliimaeesmärkide saavutamisse, nagu on ette nähtud Horvaatia riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030 ning pikaajalises CO_2-heite vähendamise

strateegias. Seoses määruses (EL) 2020/852 määratletud keskkonnaeesmärkidega näeb kava ette märkimisväärsed kliimamuutuste leevendamise meetmed, mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heidet, peamiselt hoonete energiatõhususe suurendamise, energia- ja transpordisektoris taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu edendamiseks tehtavate investeeringute ning uuenduslike tehnoloogiate kasutamise kaudu. Kava sisaldab ka olulisi meetmeid, mis on seotud kliimamuutustega kohanemisega ning hõlmavad muu hulgas veevarude säästva kasutamise toetamist, vähendades veekadusid ja energiatarbimist veevarustusvõrkudes. Lisaks hõlmab kava ulatuslikke investeeringuid üleujutusriski ennetamisse, millega edendatakse looduspõhiseid lahendusi. Horvaatia kava peaks eeldatavasti aitama saavutada liidus 2030. aastaks seatud energia- ja kliimaeesmärke ning 2050. aastaks seatud kliimaneutraalsuse eesmärki.

Panus digipöördesse

(31) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile f ja V lisa punktile 2.6 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa digipöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Digieesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad kava kogueraldisest 20,4 %, mis on arvutatud vastavalt määruse (EL) 2021/241 VI lisas esitatud metoodikale.

(32) Digipööret toetavad meetmed on läbivalt esindatud kogu Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavas, kajastades kavandatud digiteerimispüüdluste laiaulatuslikkust ja valdkondadevahelist olemust. Üks taaste- ja vastupidavuskava komponent on tervenisti pühendatud Horvaatia majanduse ja ühiskonna digipöördele, millega seoses on plaanis rakendada sidusaid meetmeid, et toetada avaliku halduse digiteerimist ja digitaalsete avalike teenuste osutamist. Need hõlmavad ka investeeringuid digitaalsesse ühendatusesse eesmärgiga parandada digitaalset taristut püsi- ja mobiilsidevõrgul põhineva internetiühenduse tagamiseks äärepoolsetes maapiirkondades, mis on digitaalse kaasatuse mõttes teistest piirkondadest maha jäänud.

(33) Digipöördele pühendatud konkreetse komponendi kõrval aitab ka enamik muid komponente kaasa Horvaatia digiüleminekule. Kava sisaldab märkimisväärseid meetmeid transpordi-, energeetika-, tervishoiu-, õigus- ja haridussektori digiteerimiseks ning konkreetseid investeeringuid kõrghariduse digivahenditesse. Horvaatia ühiskonna ja majanduse digiülemineku suunamiseks eelseisval kümnendil on plaanis välja töötada terviklik strateegia, milles määratakse kindlaks majanduse, avaliku halduse ja õiguse digipöörde, digitaalse ühendatuse ning digioskuste arendamise strateegilised eesmärgid.

(34) Taaste- ja vastupidavuskavaga toetatavatel digivaldkonna reformidel ja investeeringutel on eeldatavasti püsiv mõju. Näiteks Horvaatia avaliku halduse digiteerimist toetavad investeeringud toovad eeldatavasti kaasa süsteemsed muutused, mis võimaldavad riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil koostalitusvõimeliste süsteemide arendamist ning andmepõhiseid otsustusprotsesse avalikus halduses. Samuti peaksid need eeldatavasti muutma Horvaatia avaliku halduse ja kasutajate vahelist suhtlust. Investeeringud ühendatusesse peaksid aitama vähendada ka linna- ja maapiirkondade vahelist digilõhet tänu täiendavatele meetmetele, mida on plaanis võtta muude riiklike või liidu rahaliste vahendite toel, et tagada liidu gigabitieesmärkide saavutamine.

Püsiv mõju

(35) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile g ja V lisa punktile 2.7 on taaste- ja vastupidavuskaval Horvaatiale eeldatavasti suures ulatuses (hinne A) püsiv mõju.

(36) Reformid, mille eesmärk on vähendada ettevõtjate haldus- ja finantskoormust, lihtsustades koormavaid eeskirju ja vähendades maksutaolisi lõive, peaksid eeldatavasti suurendama väärtuse loomist erasektoris. Korruptsiooni- ja rahapesuvastased meetmed ning kohtusüsteemis kohtuasjade kuhjumise vähendamiseks ja kohtuasjade lahendamise kiirendamiseks läbiviidavad reformid peaksid tugevdama institutsioone ja suurendama investorite usaldust, aidates Horvaatial ligi meelitada investeeringuid ja oskusteavet. Reguleeritud kutsealade liberaliseerimiseks elluviidavad reformid peaksid suurendama majanduses konkurentsi, mis on kasulik tarbijatele ja võimaldab luua töökohti. Reformid, millega parandatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamistiku tõhusust ja tulemuslikkust, sealhulgas teadus- ja arendustegevuse maksusoodustuste täiustatud kava ja innovatsiooni toetamise programmide kaudu, peaksid toetama pädevusvaldkondade arengut ning avaldama püsivat positiivset mõju tootlikkusele ja majandusele üldiselt. Riigile kuuluvate ettevõtete üldjuhtimise parandamine ning selliste ettevõtete ja mittetootlike varade intensiivsem müük peaks avaldama püsivat positiivset mõju ressursijaotuslikule tõhususele majanduses. Kava sisaldab ka märkimisväärseid algatusi avaliku halduse protsesside parandamiseks, sealhulgas nende digiteerimise kaudu (näiteks ettevõtte registreerimiseks ja tasude maksmiseks), ning ametnike oskuste arendamise toetamiseks, millel peaks olema püsiv positiivne mõju nii ettevõtjatele kui ka leibkondadele osutatavate teenuste kvaliteedile.

(37) Investeeringud haridusse, tervishoidu ja tööturul vajalikesse oskustesse peaksid avaldama pikaajalist positiivset mõju inimkapitalile. Investeeringud teadusuuringutesse ja innovatsiooni peaksid suurendama ettevõtete tootlikkust ja konkurentsivõimet, samas kui investeeringud puhtasse energeetikasse, säästvasse turismi, transpordisüsteemi moderniseerimisse ning digi- ja rohepöördesse peaksid struktuurselt parandama majanduse jätkusuutlikkust ja võimaldama aja jooksul kaasata täiendavaid investeeringuid. Hoonete renoveerimine nii energiatõhususe kui ka maavärinatundlikkuse seisukohast võimaldab eeldatavasti püsivalt vähendada energiatarbimist ja suurendada ohutust.

(38) Kava püsiv mõju võib suureneda ka kava ja ühtekuuluvuspoliitika raames rahastatavate muude programmide koostoime tulemusena, eelkõige sügavalt juurdunud territoriaalsete probleemide sisulise käsitlemise ja tasakaalustatud arengu edendamise kaudu.

Seire ja elluviimine

(39) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile h ja V lisa punktile 2.8 on taaste- ja vastupidavuskavas kavandatud kord piisav (hinne A), et tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kavandatud ajakava, eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud näitajate tõhus seire ja elluviimine.

(40) Taaste- ja vastupidavuskava meetmete rakendamisse on plaanis kaasata mitu valitsusasutust. Rahandusministeeriumi raames loodav keskne koordineeriv asutus on juhtiv riiklik asutus, kelle ülesandeks on taaste- ja vastupidavuskava üldine koordineerimine ja seire, sealhulgas meetmete edenemise aktiivne jälgimine iga komponendi jaoks seatud eesmärkide ja sihtide alusel. Vahetu vastutus taaste- ja vastupidavuskavas ette nähtud reformide ja investeeringute elluviimise eest lasub

pädevatel ministeeriumidel, samas kui ministrite tasandi rakenduskomitee peaks tagama kõigi liidu rahaliste vahendite kasutamise kooskõla. Taaste- ja vastupidavuskavas on määratud kindlaks kõikide kavas ette nähtud investeeringute ja reformide eesmärgid ja sihid. Eesmärkide ja sihtide arv vastab meetmete arvule ja kava ulatusele Horvaatia majanduse suhtes. Eesmärkide ja sihtide saavutamise mõõtmiseks kasutatavad kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad on piisavalt selged, realistlikud ja kõikehõlmavad, et tagada eesmärkide täitmise jälgitavus ja tõendatavus. Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab põhjalikku koordineerimis-, rakendamis- ja seirekorda, kuid selle rakendamine peaks olulisel määral sõltuma rakendusasutuste haldus- ja rakendussuutlikkusest ning mõned rakendusasutused tuleb veel kindlaks määrata või luua. Seepärast tuleb erilist tähelepanu pöörata rakendus- ja koordineerimisstruktuuri loomisele, mille raames keskne koordineerimisasutus kavatsetakse luua 2021. aasta lõpuks, nagu näeb ette vastav eesmärk.

(41) Liikmesriigid peaksid tagama, et rahastu kaudu saadavast rahalisest toetusest teavitatakse ja seda kinnitatakse vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 34. Tehnilist abi taotletakse tehnilise toe instrumendi kaudu, mille eesmärk on aidata liikmesriikidel oma kava rakendada.

Kulud

(42) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile i ja V lisa punktile 2.9 on taaste- ja vastupidavuskavas esitatud põhjendused kava hinnangulise kogukulu summa kohta mõõdukas ulatuses (hinne B) mõistlikud ja põhjendatud, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

(43) Üldjuhul on Horvaatia kavandatud meetmete puhul esitanud kulude üksikasjaliku jaotuse koos viidetega varasematele sarnastele projektidele või kulunäitajate põhjendamiseks tehtud uuringutele, samuti piisavad selgitused kogukulude kindlaksmääramiseks kasutatud metoodika kohta. Mitmesuguste meetmete puhul, mille kulusid ei ole võimalik eelnevalt üksikasjalikult kindlaks määrata, nagu projektid, mis valitakse välja konkurentsipõhiste menetluste, näiteks projektikonkursside kaudu, on taaste- ja vastupidavuskavas üldiselt varasemale kogemusele tuginedes põhjendatud, et kulud ei ole meetme eesmärke arvestades ebaproportsionaalsed. Valdava enamuse meetmete puhul peetakse kuluprognoose mõistlikuks ja põhjendatuks. Kuigi Horvaatia ametiasutused on teinud suuri jõupingutusi kuluarvestust käsitleva vajaliku teabe esitamiseks, ei hõlma metoodika ja kulude põhjendamine järjekindlalt kõiki meetmete elemente ja osa kogukuludest ei ole mõnel juhul piisavalt selgitatud. Mõned kuluprognoosid ületasid mõõdukas ulatuses sarnaste projektide kuluvahemikku. Kuna nende kuluprognooside puhul ei ole kasutatud metoodikat piisavalt hästi selgitatud ning põhjenduse ja kulu enda vaheline seos ei ole mõnikord täiesti selge, on kõrgem hinne kulude hindamise kriteeriumi puhul välistatud. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ning vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

Finantshuvide kaitse

(44) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile j ja V lisa punktile 2.10 on taaste- ja vastupidavuskavas kavandatud kord piisav (hinne A), et tagada kõnealuse määruse alusel eraldatud vahendite kasutamisel korruptsiooni, pettuste ja huvide konflikti ärahoidmine, avastamine ja kõrvaldamine, ning see peaks eeldatavasti tulemuslikult vältima topeltrahastamist kõnealuse määruse alusel ja muudest liidu

programmidest. See ei piira muude õigusaktide ja vahendite kohaldamist, millega edendatakse ja tagatakse liidu õiguse järgimist, sealhulgas korruptsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ärahoidmiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks ning liidu rahaliste vahendite kaitsmiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2020/2092[8].

(45) Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava rakendamise süsteemi on asjakohaselt kirjeldatud. See on sidusalt kavandatud ning põhineb kindlatel protsessidel ja struktuuridel; kontrollijate ja audiitorite rollid ja vastutusalad on selged, asjaomased kontrollifunktsioonid on asjakohaselt eraldatud ning audiitorite sõltumatus on tagatud. Kava rakendamise koordineerivaks asutuseks peaks olema rahandusministeeriumi makromajandusliku analüüsi direktoraat. Iga komponendi ja alakomponendi puhul on reformide ja investeeringute elluviimiseks määratud ministeeriumi ja keskvalitsuse tasandi pädev asutus vastavalt riigi haldussüsteemi seaduses sätestatud valdkondlikule pädevusele. Rahandusministeeriumi riikliku fondi osakonna ülesandeks on koostada maksetaotlused ja edastada need Euroopa Komisjonile kord poolaastas pärast eesmärkide ja sihtide saavutamise kontrollimist, lisades liidu vahendite haldaja kinnituse ja tehtud auditite kokkuvõtte. Auditeerimisasutuse ülesanded on määratud Euroopa Liidu programmide rakendussüsteemi auditeerimise ametile.

(46) Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavas kirjeldatud kord määruse (EL) 2021/241 alusel eraldatud vahendite kasutamisel huvide konfliktide, korruptsiooni ja pettuste ärahoidmiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks, sealhulgas topeltrahastamise vältimiseks, on üldiselt piisav. Enne esimese maksetaotluse esitamist tuleks täita eesmärgid, mis on seotud rakendamises ja kontrollimises osalevate asutuste õiguslike volituste kehtestamisega, koordineeriva asutusega ja IT-süsteemi ajakohastamisega. Lisaks peaksid kontrolli eest vastutavatel isikutel olema õigus- ja haldusvolitused oma kavandatud rollide ja ülesannete täitmiseks, tingimusel et töökoormuse analüüsiga seotud eesmärgid ja sellekohased soovitused on täidetud hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks.

Kava sidusus

(47) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile k ja V lisa punktile 2.11 sisaldab kava suures ulatuses (hinne A) reformide ja avaliku sektori investeerimisprojektide rakendamise meetmeid, millega tagatakse sidus tegevus.

(48) Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava koosneb viiest komponendist ja ühest algatusest, mis on sidusad ja toetavad ühiseid eesmärke stimuleerida Horvaatia majanduse taastumist ja leevendada COVID-19 mõju, aidata kaasa rohe- ja digipöördele ning kaasavale majanduskasvule ning suurendada Horvaatia majanduse vastupanu- ja konkurentsivõimet. Kava komponendid, eelkõige hoonete renoveerimise algatus, peaksid lisaks aitama korvata kahju, mille põhjustasid 2020. aastal aset leidnud kaks maavärinat, mis laastasid Kesk-Horvaatiat, sh Zagrebit ja selle ümbrust, ning Banovina piirkonda. Kõnealune algatus ja kõik viis komponenti hõlmavad reformide ja investeeringute sidusaid pakette, milles sisalduvad meetmed tugevdavad ja/või täiendavad vastastikku üksteist. Ka eri komponendid ja algatused on kavandatud koostoimelistena ning ükski meede ei ole vastuolus teise meetme tulemuslikkusega ega õõnesta seda.

[8] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 1).

Võrdsus

(49) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mis võivad aidata suurendada naiste osalemist tööturul. Tööjõureform peaks aitama kaasa selle eesmärgi saavutamisele, toetama töö- ja eraelu tasakaalu, kaudselt vähendama soolist palgalõhet ja kahandama suurt soolist pensionilõhet. Kava alusel on plaanis rahastada IKT-projekte, mille raames võetakse arvesse võrdsuse kaalutlusi. Kava hõlmab haridussüsteemi reformi, mille eesmärk on tagada kõigile lastele võrdsed võimalused, peamiselt alushariduses ja lapsehoius osalemise suurendamisega ning põhikoolides õppetundide arvu tõstmisega. Horvaatial on plaanis töötada välja sotsiaalse juhendamise teenused, mis peaksid toetama raskesti ligipääsetavaid toetusesaajate rühmi, nagu puuetega inimesed, vägivallaohvrid, kodutud, rändajad, romad ja sotsiaalhoolekandesüsteemist lahkuvad noored, aidates neil tööd leida. Kavas nähakse ette mitu investeeringut puuetega inimeste erivajaduste rahuldamiseks, näiteks meetmed hoonete ja eluasemete füüsilise ligipääsetavuse tagamiseks, piisavate liikuvusteenuste pakkumiseks, töökohtadele hübriidjuurdepääsu edendamiseks ja digitaalsetele avalikele teenustele juurdepääsu tagamiseks.

Julgeolekualane enesehindamine

(50) Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõike 4 punktiga g on digivõimekusse ja digitaalsesse ühendatusesse tehtavate investeeringutega seoses tehtud julgeolekualane enesehindamine. Taaste- ja vastupidavuskavas kirjeldatakse, kuidas riiklik reguleeriv asutus koostas määruse eelnõu sidevõrkude ja -teenuste turvalisuse ja tervikluse tagamiseks võetavate rakendusmeetmete viisi ja ajastuse kohta, mis sisaldab nõudeid 5G elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turvalisuse tagamiseks, tuginedes komisjoni 29. jaanuari 2020. aasta teatises „5G turvaline kasutuselevõtt ELis: ELi meetmepaketi rakendamine“[9] esitatud soovitustele.

Piiriülesed ja mitut riiki hõlmavad projektid

(51) Kava hõlmab piiriüleseid ja mitut riiki hõlmavaid projekte kolmes valdkonnas. Esiteks sisaldab digipöörde komponent infosüsteemide koostalitlusvõimega seotud meetmeid, mis hõlmavad põhiregistrite loomist, ajakohastamist ja omavahelist ühendamist ning koostalitlusvõime kesksüsteemi loomist kooskõlas Euroopa koostalitlusvõime raamistikuga. Teiseks peaks hariduse komponendi raames kõrghariduse digiüleminek ergutama ja kiirendama kõrgharidusasutuste suuremat kaasatust piiriülestesse ja rahvusvahelistesse projektidesse, eelkõige projektidesse, mille puhul digitaalne küpsus on osalemiseks vajalik eeltingimus. Kolmandaks avaldavad veevarustuse ja jäätmekäitluse komponendi raames ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise programmid keskkonnale positiivset mõju, vähendades keskkonna- ja veereostust ning aidates kaasa veekogude kaitsele, mistõttu nende mõju on piiriülene ja rahvusvaheline.

Konsulteerimine

(52) Horvaatia viis enne taaste- ja vastupidavuskava esitamist läbi konsultatsiooniprotsessi ning korraldas pärast kava projekti esitamist komisjonile 2020. aasta detsembris avaliku konsultatsiooni sidusrühmadega. Ametiasutused pidasid 2021. aasta jaanuarist maini eri sidusrühmadega rohkem kui 15 temaatilist kohtumist, kus nad tutvustasid taaste- ja vastupidavuskava võimalusi Horvaatia jaoks konkreetsetes valdkondades, kava struktuuri, kriteeriume, protsessi ja vastastikust täiendavust liidu muude rahaliste

[9] COM/2020/50.

vahenditega. Kava kokkuvõte avaldati ja esitati meediale enne selle vastuvõtmist 1. aprillil 2021. Pärast seda, kui valitsus oli kava vastu võtnud, avaldati kava kokkuvõte valitsuse veebisaidil ja seda arutati parlamendis 14. aprillil 2021.

(53) Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavas ei ole esitatud ametiasutuste plaane selle kohta, kuidas kaasatakse sidusrühmad kava rakendamisse. Selleks et tagada asjaosaliste omalus, on oluline kaasata kõik piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused ning muud asjaomased sidusrühmad, sealhulgas tööturu osapooled ja kodanikuühiskond, kavas sisalduvate investeeringute ja reformide elluviimise vältel vahendite territoriaalse jaotamise järelevalvesse.

Positiivne hinnang

(54) Pärast seda, kui komisjon on andnud Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavale positiivse hinnangu ja leidnud, et kava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele, tuleks kooskõlas kõnealuse määruse artikli 20 lõikega 2 sätestada käesolevas otsuses kava rakendamiseks vajalikud reformid ja investeerimisprojektid, asjakohased eesmärgid, sihid ja näitajad ning summa, mille liit teeb kava rakendamiseks kättesaadavaks tagastamatu rahalise toetusena.

Rahaline toetus

(55) Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on 6 393 794 220 eurot. Kuna taaste- ja vastupidavuskava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele ning selle hinnanguline kogukulu on Horvaatia jaoks ette nähtud maksimaalsest rahalisest toetusest suurem, peaks Horvaatiale taaste- ja vastupidavuskava jaoks eraldatav rahaline toetus olema võrdne Horvaatia jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusummaga.

(56) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 ajakohastatakse Horvaatia maksimaalse rahalise toetuse arvutust 30. juuniks 2022. Vastavalt kõnealuse määruse artikli 23 lõikele 1 peaks Horvaatia jaoks ette nähtud summa olema võimalik siduda juriidiliste kohustustega 31. detsembriks 2022. Vajaduse korral peaks nõukogu pärast maksimaalse rahalise toetuse ajakohastamist muutma komisjoni ettepaneku põhjal põhjendamatu viivituseta käesolevat otsust, et lisada sellesse ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus.

(57) Antavat toetust rahastatakse laenust, mille komisjon võtab liidu nimel nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053[10] artikli 5 alusel. Toetus tuleks maksta osamaksetena välja siis, kui Horvaatia on taaste- ja vastupidavuskava rakendamisega seotud asjaomased eesmärgid ja sihid rahuldavalt täitnud.

(58) Horvaatia on taotlenud eelmakset, mis moodustab 13 % rahalisest toetusest. Kõnealune summa tuleks teha Horvaatiale kättesaadavaks määruse (EL) 2021/241 artikli 23 lõike 1 kohase rahastamislepingu jõustumise korral ja sellega kooskõlas.

(59) Käesolev otsus ei tohiks mõjutada selliste menetluste tulemust, mis on seotud liidu vahendite eraldamisega muude kui määruse (EL) 2021/241 kohaste liidu programmide raames, ega selliseid menetlusi, mis on seotud siseturu toimimise moonutamisega ja mida võidakse algatada eelkõige ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest,

[10] ELT L 424, 15.12.2020, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1
Taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmine

Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavale määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide alusel antud hinnang kiidetakse heaks. Taaste- ja vastupidavuskava kohased reformid ja investeerimisprojektid, taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord ja ajakava, sealhulgas asjakohased eesmärgid ja sihid, kavandatud eesmärkide ja sihtide saavutamisega seotud asjakohased näitajad ning komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2
Rahaline toetus

1. Liit teeb Horvaatiale tagastamatu toetusena kättesaadavaks rahalise toetuse summas 6 295 431 146 eurot[11]. 4 631 762 551 eurot on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 31. detsembriks 2022. Sõltuvalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 ette nähtud ajakohastamisest, mille raames arvutatakse Horvaatia puhul summa, mis on eespool nimetatud summaga võrdne või sellest suurem, on alates 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023 võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega lisaks 1 663 668 594 eurot.

2. Komisjon teeb liidu rahalise toetuse Horvaatiale kättesaadavaks osamaksetena vastavalt käesoleva otsuse lisale. Eelmaksena tehakse kättesaadavaks 818 406 049 eurot, mis moodustab 13 % rahalisest toetusest. Komisjon võib eelmaksed ja osamaksed välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.

3. Eelmaksed tehakse määruse (EL) 2021/241 artikli 23 lõike 1 kohase rahastamislepingu jõustumise korral ja sellega kooskõlas. Eelmaksed tasaarvestatakse, arvates need proportsionaalselt maha osamaksetest.

4. Osamaksete tegemine vastavalt rahastamislepingule sõltub kättesaadavatest rahalistest vahenditest ja komisjoni otsusest, mis tehakse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 24 selle kohta, et Horvaatia on rahuldavalt täitnud taaste- ja vastupidavuskava rakendamisega seotud asjakohased eesmärgid ja sihid. Tingimusel, et lõikes 1 osutatud juriidilised kohustused jõustuvad, peavad toetuse väljamaksmiseks olema eesmärgid ja sihid täidetud hiljemalt 31. augustiks 2026.

[11] See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest Horvaatia proportsionaalse osa mahaarvamist ning mis arvutatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud metoodikale.

Artikkel 3
Adressaat

Käesolev otsus on adresseeritud Horvaatia Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja